

Zhodnocení systému vysílání ke studiu na College of Europe a následného uplatnění absolventů v režimu zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě

1. Úvod

College of Europe/Collège d'Europe (dále jen „CoE“) je soukromá akademická instituce založená v roce 1949 v Bruggách jako první mezinárodní institut se zaměřením na evropská studia. Je tvořena dvěma univerzitními campusy, z nichž jeden se nachází v belgických Bruggách a druhý, založený v roce 1994, v polském Natolinu. Nabízí desetiměsíční postgraduální studium zaměřené na problematiku Evropské unie a evropské integrace a představuje dobrý odrazový můstek pro kariéru v evropských institucích.

Studijní program zahrnuje přednášky, výzkumné semináře, simulační cvičení, víkendové workshopy a setkávání s pozvanými specialisty. Je přednášen v anglickém a francouzském jazyce a je zakončen titulem v závislosti na absolvovaném programu.¹ Podmínkou pro získání titulu je úspěšné vykonání ústní a písemné zkoušky na konci každého semestru a vypracování diplomové práce. CoE využívá široké škály kontaktů s evropskými institucemi, mezinárodními organizacemi, evropskými univerzitami i významnými osobnostmi a je charakteristická intelektuální nezávislostí, bilingvismem, rozmanitostí akademického sboru a multikulturním prostředím. Během studia v Bruggách se studenti mají možnost seznámit blíže s institucemi EU v Bruselu, studenti v Natolinu uskutečňují studijní návštěvy okolních zemí.

Od srpna 2010 je CoE součástí vysokoškolského vzdělávacího systému vlámské části Belgie s akreditací pro magisterské studium. V ČR je od roku 2014 možné uznat studium na CoE za rovnocenné magisterskému po porovnání s obsahem obdobného akreditovaného studijního programu uskutečňovaného konkrétní tuzemskou veřejnou školou.²

Česká republika se stala členem správní rady CoE v Bruggách na základě usnesení vlády ze dne 19. března 2003 č. 277. Česká republika má ve správní radě svého zástupce s tříletým funkčním obdobím.

2. Stávající situace

a) Členský příspěvek

O výši členského příspěvku rozhoduje správní rada CoE většinou hlasů přítomných.

Členský příspěvek České republiky byl při vstupu do správní rady CoE stanoven ve výši 20 000 EUR. Na jednání v červnu 2009 byli členové správní rady CoE vyzváni k dobrovolnému

¹ „Master of European Law (LL M), Master of Arts in European Interdisciplinary Studies, Master of European Economic Studies (MEES), Master in European Political and Administrative Studies (MEPA), Master in EU International Relations and Diplomacy Studies“.

² V současné době je studium automaticky uznáváno Vlámským akreditačním úřadem, dále Bulharskem, Dánskem, Estonskem, Francií, Itálií, Maďarskem, Nizozemím, Portugalskem, Rakouskem, Rumunskem, Řeckem, Slovinskem, Španělskem a Švédskem. Další státy (Finsko, Irsko, Litva a Lotyšsko) posuzují diplomy z CoE individuálně, zda neexistují podstatné rozdíly oproti tamějším studijním programům, a zda dosažené kredity odpovídají definovaným požadavkům pro ekvivalentní obor studia v dané zemi. Diplomy z CoE zatím vůbec neuznává Kypr, Polsko a Slovensko, studium na CoE považují za zvýšení kvalifikace. Stanovisko Německa, Malty a Velké Británie není známo.

navýšení členského příspěvku počínaje rokem 2010 z 20 000 EUR na 30 000 EUR (navýšení o 50 %). Na zasedání správní rady CoE v prosinci 2011 bylo navrženo plošné zvýšení příspěvků členských zemí na úroveň 30 000 EUR.

Pozice jednotlivých zemí byly v tomto ohledu rozdílné, některé akceptovaly navýšení příspěvku, ale zrušily nebo časově limitovaly program státních stipendií pro CoE (Anglie, Wales, Rakousko, Nizozemí), jiné se drží programu vládních stipendií, ale přispívají dosavadní částkou 20 000 EUR. Slovinsko se na základě zvýšení příspěvku rozhodlo ze správní rady CoE vystoupit.

Postoj České republiky ke zvýšení členského příspěvku byl zamítavý. Tento postoj zastávaly i některé další členské státy. ČR platí členský příspěvek CoE od roku 2012 ve výši 15 000 EUR.³ Na jednání správní rady CoE v prosinci 2012 bylo snížení členského příspěvku při zachování hlasovacího práva pro ČR potvrzeno na léta 2013 a 2014. V roce 2015 zaplatila ČR členský příspěvek ve snížené výši.

b) Přihlašování a výběr uchazečů na CoE z řad zaměstnanců veřejné správy

Uchazeči o postgraduální studium na CoE musejí mít ukončené vysokoškolské vzdělání v příslušném oboru a dobrou znalost angličtiny a francouzštiny (min. na úrovni B2 podle Evropského společného referenčního rámce). Podkladem pro zařazení do výběrového řízení je řádně vyplněná elektronická přihláška (dostupná na www.coleurop.be). Spolu s řadou podpůrných dokumentů, které jsou blíže specifikovány v přihlašovacím formuláři, se zasílá elektronicky na národní kontaktní místo, kterým je v České republice Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), oddělení pro záležitosti EU, a zároveň i na CoE do Brugg, a to do 20. ledna kalendářního roku. MŠMT ve spolupráci s CoE organizuje výběrové řízení. Termín výběrového řízení určuje zástupce CoE, který také vede celý pohovor s uchazeči v anglickém a francouzském jazyce (cca 20 minut) za přítomnosti zástupce ČR ve správní radě CoE a zástupců Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) a MŠMT. Uchazeči uvedou ve své přihlášce obor, na který se přednostně hlásí a druhý jako náhradní. Konečné rozhodnutí, kolik studentů a na jaký obor bude přijato, záleží na CoE. Oznámení o přijetí či nepřijetí ke studiu zasílá CoE na kontaktní místo, které následně vyrozumí všechny uchazeče o výsledcích přijímacího řízení a zároveň dotazem ověřuje, zda přijetí souhlasí s tím, že byli případně vybráni na obor, který uvedli až jako druhý v pořadí své volby. MŠMT vyrozumí o výsledcích přijímacího řízení MV. Poté, co jsou splněny všechny předepsané podmínky (podepsaná kvalifikační dohoda mezi uchazečem o studium a jeho zaměstnavatelem uzavřená do 30. června podle zákoníku práce⁴) a uchazeč skutečně ke studiu nastoupí, MV převede na účet CoE úhradu školného za tyto studenty (vždy až po potvrzení jejich fyzické přítomnosti v místě studia).

V minulosti se několikrát řešil problém zajištění dostatečného počtu studentů na CoE z řad zaměstnanců státní správy, kterým může být poskytnuto vládní stipendium, s cílem dosáhnout toho, aby se náklady související s členstvím v této mezinárodní organizaci (tj. členský příspěvek a vládní stipendium sloužící na krytí poplatku za studium) zhodnotily tím, že Česká republika získá odborníky na evropskou integraci, kteří absolvovali tuto prestižní školu. Usnesením vlády⁵ byl okruh možných žadatelů o vládní stipendium rozšířen o úředníky územních samosprávních celků. Současně bylo poskytnutí vládního stipendia nově podmíněno uzavřením dohody o zvýšení kvalifikace podle § 234 zákoníku práce, v níž se vyslaný zaměstnanec zavazoval setrvat po určitou dobu v pracovním poměru k příslušnému úřadu nebo

³ V souladu s usnesením vlády ze dne 25. července 2012 č. 587.

⁴ I v akademickém roce 2015/2016 má uchazeč z veřejné správy uzavřenu kvalifikační dohodu podle příslušného ustanovení zákoníku práce, protože v rozhodném okamžiku (tj. k 30. červnu 2015) byl tento zaměstnanec v pracovním, nikoli služebním poměru.

⁵ Usnesením vlády České republiky ze dne 24. května 2006 č. 607, o zajištění širší účasti studentů z České republiky na studiu College of Europe.

uhradit poměrnou část nákladů. Ze zkušenosti Úřadu vlády jako tehdejšího správce vládních stipendií totiž vyplynulo, že někteří studenti, kteří získali finanční prostředky k pokrytí studijního poplatku z rozpočtu Úřadu vlády, neměli zájem se po absolvování studia vrátit zpět do státní správy nebo v ní setrvat, nýbrž chtěli odejít do soukromé sféry.

Usnesením vlády⁶ byla rozšířena možnost vyplácení vládního stipendia ke studiu na College of Europe i na absolventy vysokých škol. Ti se po vybrání ke studiu zavazují k pracovnímu poměru ve státní správě či územní samosprávě na dobu tří až pěti let po absolvování studia, nebo uhrazení stipendia v jeho plné výši. Rozšíření poskytnutí stipendia na absolventy vysokých škol je však možné až v případě nedostatečného počtu vhodných zájemců z řad zaměstnanců ve veřejné správě. Usnesením vlády⁷ byl schválen postup a podmínky pro poskytování tohoto stipendia včetně metodického pokynu k uzavření smlouvy o budoucí pracovní smlouvě.

Přehled uchazečů ke studiu a absolventů studia na CoE za ČR z oblasti veřejné správy v letech 2003 až 2016

Akademický rok	Počet vládních stipendií	Počet uchazečů přihlášených do výběrového řízení	Počet uchazečů přijatých ke studiu	Počet uchazečů, kteří nastoupili ke studiu	Vysílající úřad/y	Počet absolventů
2003/2004	5	8	5	4	údaj není k dispozici	4
2004/2005	5	12	8	5	údaj není k dispozici	5
2005/2006	5	1	1	1	MMR	1
2006/2007	10	6	3	1	MZV	1
2007/2008	10	7	4	2	Česká zeměd. a potravinářská inspekce KÚ Jihočeský kraj	2
2008/2009	10	2	1	1	ÚVL	1
2009/2010	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV	11	5	5	MPO MZV MZV MF ÚVL	5
2010/2011	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV	5	1	0	---	0
2011/2012	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV - 1	3	1	1	ÚPV	1
2012/2013	dle objemu	5	1	1	statutární	1

⁶ Usnesením vlády České republiky ze dne 20. července 2009 č. 940.

⁷ Usnesením vlády České republiky ze dne 16. listopadu 2009 č. 1400.

	schválených prostředků v rozpočtu MV – 4 až 5				město Olomouc	
2013/2014	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV - 4 – 5	6	3	3	ÚVL MŠMT MV	3
2014/2015	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV - 2	2 ⁸	0	0	---	0
2015/2016	dle objemu schválených prostředků v rozpočtu MV - 2	1	1	1	MZV	studium bude ukončeno v červnu 2016
Celkem			31	25		24

Za zmínku také stojí, že určitý počet uchazečů z veřejné správy, kteří byli přijati ke studiu na CoE, nakonec ke studiu nenastoupil (23 %).

c) Poplatek za studium a vládní stipendium

Poplatek za studium se od počátku členství České republiky v CoE v akademickém roce 2003/2004 zvýšil z 15 000 EUR resp. 15 550 EUR (viz dále) na 21 000 EUR v Natolinu a na 23 000 EUR v Bruggách v akademickém roce 2014/2015, tj. o 40 % resp. 53 %. O navýšení studijních poplatků rozhoduje výkonný výbor CoE na návrh rektora CoE. Výkonný výbor má 12 členů volených správní radou na 5 let s možností znovuzvolení.⁹ Členové správní rady CoE jsou pouze informováni o záměru tento poplatek zvýšit a poté je jim oznámena jeho nová výše. Správní rada tedy nemá možnost o výši studijního poplatku hlasovat.

Vláda České republiky schválila¹⁰ možnost poskytovat zaměstnancům ve správních úřadech stipendium na CoE od akademického roku 2003/2004. Každé dva až tři roky (viz tabulka níže) docházelo ze strany CoE ke zvyšování poplatku za studium o cca 5 %, s výjimkou

⁸ Ke studiu se přihlášily dvě uchazečky z veřejné správy. Při výběrovém řízení se ukázalo, že uchazečka z územní samosprávy uvedla mylné informace, na krajském úřadě byla jen na stáži. Uchazečka z Ministerstva zahraničních věcí přihlášku stáhla ještě před výběrovým řízením poté, co byl ukončen její pracovní poměr (neprodlení smlouvy). Dalšími uchazeči byli absolventi VŠ, ale těm se nepodařilo najít si budoucího zaměstnavatele, který by s nimi uzavřel kvalifikační dohodu, aby mohli vládní stipendium využít. Nejlepší z uchazečů by mohli být ve státní správě zaměstnáni (ve dvou z resortů), ale žádný ze zaměstnavatelů nesouhlasil s jejich studiem v akademickém roce 2014/2015, tj. tři měsíce po nástupu do zaměstnání.

⁹ Automaticky se členy výkonného výboru stávají předseda správní rady CoE, rektor CoE, vicedirektor, zástupce „Nadace CoE“ sídlící v Natolinu, jeden ze tří zástupců jmenovaných belgickou federální vládou, jeden ze tří zástupců jmenovaných polskou vládou, guvernér provincie západní Flandry nebo starosta města Bruggy, zástupce zaměstnanců CoE, zástupce bývalých studentů, zástupce akademické rady a pokladník.

¹⁰ Usnesením vlády ze dne 3. července 2002 č. 707, o finančním zajištění zaměstnanců ve správních úřadech na vybraném postgraduálním studiu.

akademického roku 2009/2010, kdy byl poplatek výrazně navýšen o 19 % na 21 000 EUR v kampusu Bruggy (o 8 % na 19 000 EUR v kampusu Natolin).¹¹

Od akademického roku 2009/2010 není fixně stanoven počet stipendií ke studiu na CoE pro uchazeče z veřejné správy a absolventy vysokých škol. Počet stipendií nově odpovídá výši schváleného rozpočtového objemu v kapitole MV pro daný kalendářní rok.¹²

V současné době činí poplatek za studium 23 000 EUR v kampusu Bruggy a 21 000 EUR v kampusu Natolin. Další zvýšení školného bylo avizováno na jednání správní rady CoE v květnu 2015 bez uvedení konkrétní výše. Podle informace CoE z konce října 2015 bude školné v akademickém roce 2016/2017 činit 24 000 EUR v obou kampusech bez rozdílu.

Dle dostupných informací¹³ je CoE aktivní nejenom v souvislosti s rozvojem studia, ale také v souvislosti s investicemi do technického vybavení, nárůstem mzdových nákladů, nákupem a výstavbou nových budov včetně oprav a rekonstrukcí stávajících objektů. Právě z těchto důvodů lze očekávat, že trend navyšování členského poplatku a poplatků za studium bude pokračovat i v dalších letech. Zástupce České republiky ve správní radě CoE informoval správní radu o postoji vlády ČR a dále usiluje o to, aby CoE nezvyšovala razantně roční členský příspěvek a dbala na plynulé a nepřilíhš náhlé zvyšování studijního poplatku.

Vývoj výše poplatku za studium od akademického roku 2003/2004 ukazuje následující tabulka:

Akademický rok	Natolin	Bruggy
2003/2004 - 2004/2005	15 550 EUR ¹⁴	15 550 EUR ¹⁴
2005/2006 - 2006/2007	16 800 EUR	16 800 EUR
2007/2008 - 2008/2009	17 640 EUR	17 640 EUR
2009/2010 - 2011/2012	19 000 EUR	21 000 EUR
2012/2013 - 2013/2014	20 000 EUR	22 000 EUR
2014/2015 - 2015/2016	21 000 EUR	23 000 EUR
2016/2017	24 000 EUR	24 000 EUR

Studijní poplatek, tj. i vládou poskytované stipendium, pokrývá školné, připojení na internet, ubytování na koleji a stravování v menze ve dnech školní výuky (pondělí až sobota).

Lze získat i stipendium od CoE, které však není nárokové. Toto stipendium je určeno pro studenty, kteří projeví zájem o Evropskou politiku sousedství a vyberou si toto téma pro svou diplomovou práci. College of Europe dále nabízí až deset stipendií Bronislawa Geremka pro absolventy historie pro studium v kampusu Natolin. Žádné ze stipendií poskytovaných CoE však není určeno pro zaměstnance státní správy či samosprávy, kteří mají možnost získat vládní stipendium.

V souvislosti s neustálým zvyšováním poplatku za studium a současně se snižujícím počtem přihlášených zájemců ze státní správy a samosprávy, se počet přijatých uchazečů ke studiu na CoE dlouhodobě pohybuje na úrovni kolem dvou uchazečů, a proto jsou v současné

¹¹ Od tohoto akademického roku byl poplatek rozdělen na část sloužící k úhradě nákladů na studium, studijní výlety a exkurze (ne vždy plně kryté) a připojení k internetu a část zahrnující náklady na ubytování a stravování. První částka byla stejná pro oba kampusy a činila 14 000 EUR, druhá činí v Bruggách 7 000 EUR a v Natolinu, kde jsou nižší životní náklady, 5 000 EUR.

¹² Usnesení vlády ze dne 20. července 2009 č. 940.

¹³ např. materiál pro schůzi vlády České republiky „Jmenování zástupce České republiky do správní rady College of Europe pro třetí funkční období a k informacím o současném stavu a výhledu v College of Europe a jejich dopadu na Českou republiku“ schválený usnesením vlády České republiky ze dne 20. července 2009 č. 940.

¹⁴ Původní školné ve výši 15 000 EUR bylo po zahájení akademického roku 2003/2004 navýšeno o 550 EUR.

době k dispozici pouze dvě vládní stipendia pro zájemce o studium na CoE z řad zaměstnanců veřejné správy.

Důvodem, proč stipendia nejsou ve větší míře využívána zaměstnanci z veřejné správy, je kromě poměrně vysokých požadavků na přijetí (nejen velmi dobrá znalost studovaného oboru, ale i znalost angličtiny a francouzštiny na velmi vysoké úrovni) také skutečnost, že se jedná o desítiměsíční studium. Pro vysílající úřad to znamená, že uvolněné místo musí na tuto dobu buď dočasně obsadit novým zaměstnancem, nebo práci přerozdělit mezi ostatní zaměstnance. Zaměstnanci se musí zavázat v dohodě, kterou uzavírají se svým zaměstnavatelem, že nejméně 3 až 5 let setrvají ve vysílajícím úřadu.

Od akademického roku 2010/2011, kdy se absolventům vysokých škol otevřela možnost získat vládní stipendium, a to v případě nedostatečného počtu uchazečů ze státní správy a samosprávy a za podmínky, že uzavřou s úřadem smlouvu o smlouvě budoucí, se žádnému absolventovi nepodařilo výše uvedenou smlouvu sjednat a toto vládní stipendium využít. V případě absolventů vysokých škol je situace o to složitější, že úřad, který potřebuje obsadit volné místo, není ochoten uvolnit nově přijatého absolventa ještě před ukončením zkušební doby a ještě se zavázat, že jej zaměstná po dobu 3 až 5 let po absolvování studia na CoE.

d) Změny v zaměření CoE

Od roku 2013 je rektorem CoE prof. Monar.

CoE se stále více orientuje na spolupráci se třetími zeměmi, zejména se zeměmi východní Evropy (Ukrajinou), Blízkého východu (Tureckem) a Dálného východu (Čínou,¹⁵ Japonskem a Jižní Koreou), což se projevuje i ve skladbě studentů. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu studentů ze zemí mimo EU (již 51 národností) přestává být v tomto smyslu CoE vázána výhradně na Evropskou Unii, ale má ambice stát se postupně renomovanou světovou vzdělávací institucí. CoE klade důraz i na rozvoj transatlantické spolupráce.

S cílem přispět k naplňování zahraniční politiky EU vybudovala CoE nový studijní obor - Evropská studia, který je zaměřen především na studenty ze zemí mimo EU a prioritně bude rozvíjet témata orientovaná na země východní Evropy.

Těmto trendům se postupně přizpůsobuje i struktura výuky tím, že došlo k rozšíření studijních oborů o problematiku rozvojových zemí. Neustále tak roste zájem o studium ze strany mimoevropských studentů, kteří chápou studium na CoE jako vstupní bránu do politického a hospodářského prostoru Evropy.

e) Finanční situace CoE

V období 2006 až 2014 se finanční situace CoE – na základě analýzy struktury rozpočtů a účetních zpráv – zdá být poměrně nevyvážená. Toto ostatně vyplývá také z pravidelných zpráv zástupce České republiky z jednání ve správní radě CoE. Náklady na výuku i administrativní aparát jsou poměrně vysoké vzhledem k tomu, že CoE zaměstnává značný počet hostujících profesorů z prestižních evropských univerzit, platí přednášky vysokým úředníkům EU, diplomatům i politikům a současně má menší okruh stálých (méně placených) pedagogů. Škola má dále poměrně rozsáhlý a nákladný administrativní aparát, pořádá četné

---

¹⁵ Spolupráce s Čínou nabývá na významu: v dubnu 2014 bylo otevřeno Centrum pro výzkum euro-čínských vztahů a zřízena čínská knihovna, ve spolupráci s CoE se buduje Akademický institut státní správy v Číně, bylo podepsáno memorandum o společném postupu při rozvoji vzdělávacích programů a institucí v zemích třetího světa.

konference a v zájmu posílení centrálního pracoviště v Bruggách přistoupila k nákupu budov a výstavbě nového areálu Verversdijk v Bruggách.

V roce 2014 došlo k fúzi CoE s její vlastní nadací Madariaga, která se pravděpodobně v důsledku snížení finanční podpory od významných osobností politického a společenského života a omezení finančních příspěvků od tradičních sponzorů ze soukromého sektoru dostala do dlouhodobého deficitu.

Platba členského příspěvku je ze strany CoE pravidelně požadována již od začátku běžného roku (v žádných dokumentech nemá CoE stanoveno přesné datum, do kterého je nutné členský poplatek uhradit), i když vláda České republiky schválila¹⁶ a oficiálně o tom CoE informovala, že úhradu členského příspěvku bude provádět vždy k 31. srpnu kalendářního roku.

3. Revize systému vysílání ke studiu na College of Europe a následného uplatnění absolventů v souvislosti s přijetím zákona o státní službě

Strategií podpory Čechů v institucích EU a souvisejícím Akčním plánem bylo MV uloženo provést revizi systému vysílání ke studiu na CoE, zvláště zhodnotit efektivitu stávající podpory zájemců o studium z řad zaměstnanců veřejné správy a případně zvážit opětovné navýšení počtu stipendií na této prestižní škole a možnosti jejich financování.

K 1. lednu 2015 nastala plná účinnost zákona o státní službě,¹⁷ který upravuje zejména právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu a představuje významný krok k zavedení stabilní, efektivní, moderní a profesionální státní správy.

V úvodu je třeba zdůraznit, že služební poměr státního zaměstnance je na rozdíl od pracovněprávního vztahu vztahem zaměstnance ke státu, který má veřejnoprávní charakter. Jde o vztah založený na jednostranném právním aktu státu (rozhodnutí služebního orgánu), nikoli na dohodě stran předpokládané zákoníkem práce. Výše uvedená změna v právním postavení státních zaměstnanců přinese určité změny i do vysílání státních zaměstnanců¹⁸ ke studiu na CoE.

a) Vyslání ke studiu, povinnost setrvat určitou dobu ve služebním poměru

Na základě požadavku CoE od akademického roku 2015/2016 musí uchazeči o studium zasílat své přihlášky spolu s ostatními požadovanými doklady na CoE pouze elektronicky. Vyslání ke studiu na CoE se nadále považuje za zvýšení vzdělání (studium).¹⁹ Na rozdíl od minulosti, kdy se vyslání ke studiu uskutečnilo po dohodě zaměstnavatele se zaměstnancem, rozhoduje o vyslání státního zaměstnance služební orgán ve správním řízení.²⁰ Stejně jako doposud platí pro vyslaného státního zaměstnance povinnost zhodnotit investici do svého vzdělání prací vykonávanou po návratu pro vysílajícího zaměstnavatele. V podmínkách státní služby se jedná o povinnost setrvat určitou dobu ve služebním poměru, která bude součástí rozhodnutí služebního orgánu o vyslání státního zaměstnance ke studiu na CoE. Délka setrvání ve služebním poměru je závislá na výši nákladů, které byly na jeho vyslání vynaloženy (při

¹⁶ Usnesení vlády ze dne 24. května 2006 č. 607 ve znění usnesení ze dne 11. dubna 2007 č. 365.

¹⁷ Zákon č. 234/2014 Sb.

¹⁸ Na vysílání zaměstnanců územních samosprávných celků se přijetím zákona o státní službě nic nemění, podmínkou pro poskytnutí vládního stipendia zůstává kromě úspěšného absolvování výběrového řízení za přítomnosti zástupce CoE uzavření dohody o zvýšení kvalifikace podle § 234 zákoníku práce, kterou se zaměstnanec zaváže setrvat po určitou dobu po ukončení studia v zaměstnaneckém vztahu u příslušného zaměstnavatele (3 - 5 let), nebo uhradit poměrnou část nákladů vynaložených státem.

¹⁹ Ustanovení § 109 odst. 2 zákona o státní službě.

²⁰ Ustanovení § 159 odst. 1 písm. k) bod 3 zákona o státní službě.

překročení částky 100 000 Kč je to 5 let). Podle zákona o státní službě se do nákladů, které služební úřad nese v souvislosti s vysláním studenta na CoE, zahrnují: plat poskytnutý státnímu zaměstnanci za dobu služebního volna při vyslání, náhrada cestovních výdajů a další náklady, které v souvislosti s vysláním úřad hradí. Jelikož tímto úřad investuje do zvýšení kvalifikace svého zaměstnance, lze tyto výdaje považovat za účelně vynaložené. Pokud by nebyla splněna podmínka setrvání ve služebním poměru po skončení studijního pobytu, byl by státní zaměstnanec povinen zmíněné náklady uhradit (až do výše 500 000 Kč).

Zákon o státní službě přináší další změnu do povinnosti setrvat u vysílajícího zaměstnavatele. Vzhledem k tomu, že služební poměr státního zaměstnance lze charakterizovat jako vztah tohoto zaměstnance ke státu, je možné, aby v průběhu doby, ve které je státní zaměstnanec povinen setrvat ve služebním poměru, byl například zařazen i na jiné služební místo, a to i u jiného správního úřadu. Vždy však při splnění dalších podmínek stanovených zákonem o státní službě, jako je například úspěšné vykonání výběrového řízení na volné služební místo. V tomto lze spatřovat motivační faktor jednak pro státního zaměstnance – možnost uplatnění získaných znalostí v rámci české státní správy, tak i pro stát – možnost lepšího využití potenciálu osob, jež se vrátili ze studia v zahraničí.

V této souvislosti se navrhuje, aby jeden výtisk rozhodnutí služebního orgánu o povolení zvýšení vzdělání vysláním ke studiu na CoE podle § 109 zákona o státní službě včetně všech případných pozdějších změn majících vliv na závazek setrvat po stanovenou dobu ve služebním poměru byl zaslán Sekci pro státní službu Ministerstva vnitra jako správci vládních stipendií a jako subjektu, který za ČR hradí poplatek za studium.²¹

V praxi může nastat situace, že státní zaměstnanec vázaný povinností setrvat určitou dobu ve služebním poměru nebude moci vykonávat službu na dosavadním služebním místě např. z důvodu zrušení jeho služebního místa z důvodu změny systemizace a nebude moci být převeden na jiné služební místo, protože žádné vhodné nebude volné. V tomto případě bude zařazen mimo výkon služby, nejdéle na 6 měsíců.²² Marným uplynutím této doby skončí rozhodnutím služebního orgánu jeho služební poměr.²³

Pokud jde o **nového státního zaměstnance ve služebním poměru na dobu určitou**,²⁴ z důvodu, že dosud nevykonal úřednickou zkoušku, a kterému je stanovena zkušební doba podle § 29 odst. 2 zákona o státní službě, nepovažuje se za žádoucí tyto zaměstnance vysílat ke studiu na CoE, dokud úspěšně nesloží úřednickou zkoušku a neabsolvují zákonem stanovenou zkušební dobu. Úspěšným absolvováním úřednické zkoušky získají nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou podle § 42 zákona o státní službě, při splnění podmínky, že výběrové řízení bylo vyhlášeno na obsazení volného služebního místa ve služebním poměru na dobu neurčitou.

V případě **státního zaměstnance přijatého do služebního poměru na dobu určitou** v rámci **výběrového řízení** na volné místo **ve služebním poměru na dobu určitou**,²⁵ je třeba zvážit vyslání ke studiu na CoE s ohledem na to, že délka jeho služebního poměru může být kratší než doba, po kterou budou muset setrvat ve služebním poměru v souvislosti s vysláním (uplynutím doby jeho služební poměr automaticky skončí). Nejeví se jako efektivní investovat poměrně vysoké finanční prostředky (jen vládní stipendium představuje cca 600 000 Kč) do zvyšování kvalifikace zaměstnance ve služebním poměru na dobu určitou. Pokud by po skončení služebního poměru na dobu určitou státní zaměstnanec uspěl ve výběrovém řízení na

²¹ Obdrží-li vládní stipendium zaměstnanec územního samosprávného celku, bude stejně jako doposud zasílat Sekci pro státní službu MV jeden výtisk kvalifikační dohody v souladu s usnesením vlády ze dne 24. května 2006 č. 607.

²² Ustanovení § 62 odst. 1 zákona o státní službě.

²³ Ustanovení § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě.

²⁴ Zpravidla 12 měsíců podle § 29 odst. 1 zákona o státní službě.

²⁵ Jedná se např. zástup za státního zaměstnance, který byl zařazen mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené podle § 63 zákona o státní službě.

služební místo ve služebním poměru na dobu neurčitou a složil úřednickou zkoušku, nic nebrání tomu, aby mohl být případně po přijetí do tohoto služebního poměru vyslán ke studiu na CoE.

Jako složitější se jeví situace **absolventů vysokých škol, kteří patří do okruhu** možných příjemců vládního stipendia na absolventy vysokých škol v případě nedostatečného počtu vhodných zájemců z řad zaměstnanců veřejné správy, za podmínky, že se po vybrání ke studiu na CoE zaváží k pracovnímu poměru ve státní správě či územní samosprávě na dobu tří až pěti let po absolvování studia, nebo k uhrazení stipendia v jeho plné výši (smlouva o smlouvě budoucí jako obdoba dohody o zvýšení kvalifikace).²⁶ Zákon o státní službě v zásadě vylučuje, aby volné služební místo bylo obsazeno jiným způsobem než výběrovým řízením.²⁷ Současně není možné, aby se služební orgán nějakým způsobem „zavázal“, že absolventa vysoké školy přijme po úspěšném absolvování CoE do služebního poměru. Jedinou možností, jak může absolvent vysoké školy získat vládní stipendium ke studiu na CoE, je uspět ve výběrovém řízení na volné služební místo na dobu neurčitou, absolvovat zkušební dobu a složit úřednickou zkoušku.

Vzhledem k výše uvedenému se jeví jako potřebné změnit usnesení vlády ze dne 20. července 2009 č. 940.

b) Výběr kandidátů

Vzhledem k celkové skladbě studia se jeví jako efektivnější vysílat na studium CoE zaměstnance státní správy s méně lety praxe, aby studium bylo co nejvíce obohacující. Vždy však musí být splněna podmínka složení úřednické zkoušky před vysláním ke studiu na CoE, což se předpokládá zpravidla do roka po nástupu do služby.

Navrhuje se, aby se výběrového řízení od 1. 1. 2016 zúčastnil vedle zástupců CoE, MV a MŠMT také nominovaný zástupce Úřadu vlády.

Kandidátovi, jenž bude přijat ke studiu na CoE, poskytne vysílající úřad na dobu studia služební volno s náhradou platu ve výši průměrného výdělku.²⁸

c) Započítávání doby studia do odsloužené doby pro kariérní postup, zařazení po návratu z vyslání

Povolení zvýšení vzdělání státního zaměstnance na náklady služebního úřadu je rozhodnutím vydaným v rámci řízení ve věcech služby.²⁹ Doba studia na CoE se započte do započitatelné praxe v souladu se zákonem o státní službě³⁰ a nařízením vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců.

d) Následné uplatnění absolventů

V současné době jsou absolventi CoE zařazeni na původní místo a mají povinnost zůstat v pracovním poměru k vysílajícímu zaměstnavateli po dobu 3-5 let. I když existovala

²⁶ Ve skutečnosti se však od roku 2009 ani jednomu absolventu vysoké školy nepodařilo dojednat se správním úřadem nebo územním samosprávným celkem smlouvu o smlouvě budoucí. Žádný z potencionálních zaměstnavatelů nebyl ochoten souhlasit s vysláním na desetiměsíční studium na CoE nového zaměstnance, který před vysláním neabsolvoval ani zkušební dobu (zpravidla 3 měsíce) viz část 2 materiálu str. 6.

²⁷ Ustanovení § 24 odst. 1 zákona o státní službě.

²⁸ Ustanovení § 109 odst. 2 zákona o státní službě.

²⁹ Ustanovení § 159 odst. 1 písm. k) bod 3 zákona o státní službě.

³⁰ Ustanovení § 109 a násl. zákona o státní službě.

možnost uzavřít nový pracovní poměr s jiným správním úřadem nebo územním samosprávným celkem, který by převzal práva a povinnosti z dohody o zvýšení kvalifikace, nejsou k dispozici informace o tom, že by této možnosti v minulosti někdo využil. Také o dalším profesním postupu absolventů CoE nejsou téměř žádné informace, řada z nich opustila vysílajícího zaměstnavatele z různých důvodů poté, co splnila svou povinnost setrvat stanovenou dobu v pracovním poměru k němu; v jednom případě absolvent CoE odešel od vysílajícího zaměstnavatele před splněním dané povinnosti a doplatil poměrnou část nákladů prostřednictvím svého zaměstnavatele MV jako správci vládních stipendií.

Vzhledem k účinnosti zákona o státní službě a s ohledem na výši nákladů vynaložených státem se jako vhodné jeví uzavírat kvalifikační dohody i se zaměstnanci územních samosprávných celků, kteří nejsou podřazeni pod zákon o státní službě, na 5 let tak, aby byly podmínky vládního stipendia pro všechny uchazeče stejné. MV tento postup doporučí územním samosprávným celkům při rozesílání nabídky ke studiu na CoE.

Po návratu z vyslání ke studiu na CoE bude státní zaměstnanec v souladu se zákonem o státní službě zařazen na své původní služební místo. Po absolvování CoE má dále státní zaměstnanec možnost zúčastnit se výběrového řízení na volná služební místa a v případě úspěchu bude zařazen na nové služební místo buď ve vysílajícím správním úřadě, nebo v jiném správním úřadě. K absolvování studia na CoE může být přihlédnuto při výběrovém řízení na služební místa, v jejichž náplni je evropská problematika. Tato možnost představuje významný motivační faktor jednak pro státního zaměstnance – možnost uplatnění získaných znalostí v rámci české státní správy, tak i pro stát – možnost lepšího využití potenciálu osob, jež se vrátily ze studia v zahraničí.

e) Informování o studiu na CoE

MV bude nadále informovat o možnosti studia na CoE správní úřady a územně samosprávné celky dopisem na personální útvar a v případě ústředních správních úřadů i na evropské útvary daných úřadů. Informace o vypsání výběrových řízení budou nadále dostupné i na internetových stránkách státní služby MV a MŠMT. Dále bude MV každoročně informovat o vypsání výběrových řízení na další kalendářní rok i Výbor pro Evropskou Unii (dále jen „V-EU“), informace budou dostupné i v databázi DAP. MV ve spolupráci s MŠMT bude každoročně předkládat V-EU informace o přihlášených kandidátech, o výsledcích výběrového řízení a o tom, zda kandidáti skutečně ke studiu nastoupili. Dále bude MV informovat o nabídce studia na CoE služební úřady při setkáních se státními tajemníky nebo při jiných vhodných příležitostech.

Po návratu ze studijního pobytu předloží absolvent zprávu o pobytu, která bude obsahovat i jeho zhodnocení a přínos, a to do 2 měsíců po návratu MV, ÚV a MŠMT. MV využije získané informace o dalším působení absolventů CoE pro účely vyhodnocení systému a jeho efektivity a pro účely vypracování zprávy uvedené výše. Zpráva bude předložena pro informaci i V-EU.

MV ve spolupráci s ÚV a MŠMT předloží do 30. 9. 2019 V-EU Zprávu o účelnosti využití stipendií pro studium na College of Europe. Zpráva bude obsahovat informace o uskutečněných výběrových řízeních a přijatých uchazečích, o využívání stipendií, vyhodnocení jednotlivých vyslání a jejich přínosu, informace o absolventech a jejich pracovních pozicích po návratu ze studia, budou-li sděleny, a dopad revize systému na zvýšení počtu uchazečů s možností čerpat vládní stipendium pro studium na CoE. Součástí zprávy bude případně návrh na změnu systému.

4. Závěr

S ohledem na výše uvedené se navrhuje, aby Česká republika nadále vysílala studenty z veřejné správy ke studiu na CoE s tím, že počet vládních stipendií v rozpočtu MV bude vzhledem k dlouhodobému počtu zájemců z veřejné správy a k neustále se zvyšujícímu poplatku za studium ponechán na stávající výši, tj. 2 - 3 stipendia. Revize systému bude provedena v roce 2019 na základě Zprávy o účelnosti využití stipendií pro studium na College of Europe, kterou předloží MV do 30. 9. 2019 V-EU.